

Handläggare
Yasmine Ekman-Munir
Telefon: 08-50801682

Till
Järva stadsdelsnämnd
2024-09-26

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/667

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat reviderade riktlinjer för handläggning av ensamkommande barn och unga till stadsledningskontoret och ett antal stadsdelsförvaltningar. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i staden när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som socialtjänsten erbjuder. I de reviderade riktlinjerna har dispositionen ändrats, texterna uppdaterats och nya avsnitt lagts till för att vara förenligt med gällande lagstiftning. Därutöver har handlägningsprocessen konkretiserats och förtydligats.

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk med vissa kompletterande och förtydligande skrivningar om exempelvis ensamkommande barns försörjning avsnitt 4.4 och dygnsschablon avsnitt 5.2.2. Förvaltningen ser att en av styrkorna i förslaget är att målgruppen har utökats till att även gälla ärenden som rör barn och unga som varit asylsökande och fått tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd, är kvotflyktingar, massflyktingar, papperslösa, EU/ EES-medborgare utan uppehållsrätt eller uppehållstillstånd. Vilket innebär att barn och ungdomar som vistas i staden får stöd och hjälp som de behöver utifrån lika behandling.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat reviderade riktlinjerna för handläggning av ensamkommande barn och unga till stadsledningskon-

toret och ett antal stadsdelsnämnder. Förslaget till nya riktlinjer bifogas.

Ärendet

Stockholms stads nuvarande riktlinjer avseende handläggning av ärenden för ensamkommande barn och unga antogs av kommunfullmäktige 2011-03-14. Socialförvaltningen har uppmärksammat behovet revidering utifrån att flera ändringar och uppdateringar skett i regelverk och rekommendationer som gäller socialtjänstens handläggning av barn och ungdomsärenden. I revideringen har det även gjorts en översyn av om någonting saknas eller behöver förtydligas i riktlinjerna. Dispositionen har ändrats, texterna har uppdaterats och nya avsnitt har lagts till för att göra dokumentet mer användarvänligt. Under vissa delar har information kortats ned med hänvisning till att mer information finns i andra källor till exempel lagstiftning, förarbeten eller Socialstyrelsens handböcker. Syftet med revideringen är att riktlinjerna stämmer överens med aktuellt regelverk och praxis, säkerställer likabehandling i staden samt ger handläggarna stöd i det praktiska arbetet med att tolka lagstiftning och regelverk.

Följande grupper av ensamkommande barn och unga inkluderas i dessa riktlinjer:

- barn och unga som är asylsökande
- barn och unga som varit asylsökande och fått tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd
- barn och unga som är kvotflyktingar
- barn och unga som är massflyktingar
- barn som är papperslösa
- barn som är EU/EES- medborgare utan uppehållsrätt eller uppehållstillstånd

I riktlinjerna beskrivs främst vad som specifikt rör ensamkommande barn och unga och ska därför ses som ett komplement till andra riktlinjer i Stockholms stad gällande barn och unga. Syftet med det är att riktlinjerna inte ska bli för omfattande och att förhindra att riktlinjerna ska behöva uppdateras oftare än nödvändigt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen individ och familj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk men föreslår vissa kompletterande och förtydligande skrivningar.

Förvaltningen ser att en av styrkorna i förslaget är att målgruppen har utökats och även gäller ärenden som rör barn och unga som varit asylsökande och fått tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd, barn och unga som är kvotflyktingar, massflyktingar, papperslösa och EU/ EES-medborgare utan uppehållsrätt eller med uppehållstillstånd. Vilket innebär att barn och ungdomar som vistas i staden får den stöd och hjälp som de behöver utifrån lika behandling.

Arbetsgivaren ansvarar för att medarbetare som är nyanställda och oerfarna får möjlighet att förvärva den kompetens som behövs. Nyutexaminerade socialsekreterare behöver handledning och yrkesintroduktion som avser praktiska delar som bland annat handlar om riktlinjer för handlägningsprocessen och stödmaterial. Därför tycker förvaltningen att det är bra att handlägningsprocessen har förtydligats och konkretiserats samt att stödmaterial och funktioner som finns inom Stockholms stad lyfts i ett eget avsnitt.

För att samordna texterna och underlätta handlägningsprocessen anser förvaltningen att avsnitt 4.1.2 *Anvisningskommunens ansvar* flyttas till kapitel 7 *Socialtjänsten i Stockholms stad – ensamkommande barn och unga*. Förvaltningen anser även att texten i avsnitt 4.3.2 *Särskilt förordnad vårdnadshavare* flyttas till avsnitt 7.4.2 *Särskilt förordnad vårdnadshavare*.

I avsnittet 4.4 *Ensamkommande barns försörjning* står det ”För barn som har uppehållstillstånd betalar försäkringskassan ut barnbidrag till och med att barnet blir 16 år. Försäkringskassan godkänner endast utbetalning av barnbidrag om barnet har en särskilt förordnad vårdnadshavare”. Enligt förvaltningens erfarenhet utbetalas barnbidrag för ensamkommande barn och unga när de är placerade i familjehem och har en god man. Därför bör avsnittet kompletteras med sådan information.

I samma avsnitt står det ”För ensamkommande barn och unga kan i vissa fall barnpension beviljas av pensionsmyndigheten till dess att barnet fyller 18 år eller, om den unge går i gymnasieskola eller motsvarande, som längst till juni månad det år hen fyller 20 år.” Enligt förvaltningens erfarenhet kan ensamkommande barn och unga som inte har haft föräldrar i Sverige beviljas efterlevandestöd och menar därför att avsnittet bör kompletteras med sådan information.

Vidare står det i samma avsnitt ”Enlig lagen om mottagande av asylsökande ansvarar Migrationsverket för försörjning för unga över 18 år som är asylsökande eller massflyktingar.” Förvaltningen vill göra ett

förtydligande och lägga till texten ”*Massflyktingar som fyllt 18 år anvisas till kommunen som ansvarar för att ordna boende åt dem.*”

Eftersom riktlinjerna är övergripande och avser alla barn och unga anser förvaltningen att kapitlet 4.7 *Funktionsnedsättning* bör flyttas till kapitel 8 *Handlägningsprocessen i Stockholms stad*.

Europeiska unionens råd har enats om att förlänga massflyktsdirektivet till den 4 mars 2026. Det innebär att personer från Ukraina som haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i minst två år och planerar att fortsätta bo i Sverige kan bli folkbokförda här. I och med det ser förvaltningen att, texten i avsnitt 4.8.4 *Unga som är asylsökande eller massflyktingar* behöver förtydligas med en klargörande skrivning om dessa personer har eller inte har uppehållstillstånd.

I avsnitt 4.8.6 *Familjeåterförening* står det ”*I anslutning till att föräldrarna anländer aktualiseras socialtjänstens skyldighet att inleda utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen avseende barnets behov av stöd och skydd. I utredningen behöver socialtjänsten ta ställning till om barnet kan bo tillsammans med sina föräldrar och i sådant fall om barnet har behov av kompletterande insatser.*” I de fall socialtjänsten ska besluta om att, barnet mot sin vilja ska bo med sina vårdnadshavare anser förvaltningen att riktlinjerna bör förtydligas med en förklarande text om vilka förutsättningar som gäller i dessa fall. Förvaltningen anser även att det vore önskvärt med ett förtydligande om vad som gäller om föräldrarna inte är lämpliga som vårdnadshavare.

I avsnitt 5.2.2 *Dygnsschablon* står det ”*För ensamkommande unga personer över 18 år som är asylsökande eller massflyktingar utgår ingen dygnsschablon*”. Texten behöver korrigeras eftersom en schablonersättning om 400 kronor per person och dygn betalas ut för de unga personer som har fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet som fyllt 18 år men ännu inte 21 år, som tidigare varit ensamkommande barn, och som har anvisats kommun och flyttat in i boendet. För dessa unga som fyllt 18 år men ännu inte 21 år får därmed kommunen totalt 700 kronor per dygn genom dygnsschablon om 300 kronor för anvisad vuxen och 400 kronor för tidigare ensamkommande barn.

I avsnittet 7.4.1 *God man* anser förvaltningen att riktlinjerna behöver förtydligas med en skrivning om hur socialtjänsten ska agera när den gode mannen inte fullgör sitt uppdrag. I syfte att barn och unga inte ska fara illa.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Victoria Callenmark
stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Susanna Juvas Hagbjörk
avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga
2. Socialförvaltningens tjänsteutlåtande - Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga
3. Följebrev - Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, stadsdelsdirektör	2024-09-12
Susanna Juvas Hagbjörk, avdelningschef	2024-09-10